

Riedsútstel

Ried	: 6 april 2017
Agindapunt	: 5
Status	: Besluitvormend
Program	: Programma 1 - Mienskip
Eardere behandeling	: Informatiecarrousel 9 februari 2017 Opiniërend d.d. 16 februari 2017 Opiniërend d.d. 16 maart 2017
Portefúljehâlder	: dhr. J. Spoelstra
Amtner	: mw. I. Boekhorst
Taheakke	: Bijlage 1 - Nota accommodatiebeleid gemeente Achtkarspelen Bijlage 2 - Conclusie met betrekking tot bezuinigingsdoel Bijlage 3 - Verslag dorpenpresentatie

Underwerp

Accommodatiebeleid

Foech ried/kolleezje:

De raad is bevoegd het accommodatiebeleid vast te stellen.

Wy stelle jo foar te besluten om:

1. Kennis te nemen van de inventarisatie van het accommodatiebeleid.
2. De zeven richtinggevende beleidsopvattingen te onderschrijven;
3. De gemeente-brede aanbevelingen grotendeels over te nemen te weten:
 - a. Stimuleren verduurzaming maatschappelijke accommodaties;
 - b. Stimuleren van de verbetering van de bezettingsgraad via een accommodatiewebsite;
Voorgesteld wordt om als gemeente het initiatief te nemen de betrokken partijen uit te nodigen en de mogelijkheden aan te geven. Daarna moet gekeken worden of er voldoende draagvlak is voor dit initiatief. De gemeente brengt te partijen bij elkaar maar de partijen moeten dit idee uiteindelijk zelf omarmen en oppakken.
 - c. Subsidiestromen inzichtelijker maken
 - d. Kennis en gebruik accommodaties op orde houden en het beleid in 2020 evalueren.
4. Per thema de volgende aanbevelingen wel, niet of gedeeltelijk over te nemen:

	Aanbevelingen		
Thema	Overnemen	Gedeeltelijk overnemen	Niet overnemen
Onderwijs	Stimuleren samenwerkingsscholen (onder 1 dak)		
	Afstoten van leegstaande schoolgebouwen		
Kind-voorzieningen	Inzet op integrale kindcentra		
		Waar mogelijk afstoten vastgoed aan de stichting	
Binnensport	Jaarlijks kennisuitwisseling sportverenigingen		
	Bij mutatie inzet op bezuiniging beheer of privatiseren		

			Onderscheid in huuropbrengsten overdag en avond
			Verhogen huren binnensportaccommodaties
Buitensport	Jaarlijks kennisuitwisseling sportverenigingen		
		Sportdorp in de (kleinere) dorpen	
			Eén bedrag voor renovatie kleedaccommodaties per dorp
			Verlagen bijdrage groot onderhoud kleedaccommodaties
	Alleen investeren in benodigde velden		
		Verhogen huren sportcomplexen	
		Aanspraak op verenigingen onderhoud parkeerterreinen sportcomplexen.	
Speeltuinen		Kwaliteit boven kwantiteit	
Sociale accommodaties	Subsidies beheerders sociaal-culturele accommodaties afbouwen		
	Herziening leeftijdsgroep jeugdhonk vanuit behoefte uit het dorp		
	Jeugdhonk overdragen aan de Mienskip		
			Verlagen bijdragen onderhoud sociale accommodaties
		Herziening afspraken met nieuw stichtingsbestuur MFC Surhuisterveen	
Culturele accommodaties			Eén bibliotheek in plaats van twee bibliotheken in de gemeente Achtkarspelen

Ynlieding

De gemeente Achtkarspelen herkent Buitenpost en Surhuisterveen als de belangrijkste dragers van boven dorpse voorzieningen, maar kiest bovenal voor een sterk elftal. Met als ultieme doelstelling: 'dat alle inwoners (in de gemeente) gelukkig zijn en in veilige en gezonde omstandigheden leven, wonen, opgroeien, leren en werken'.

Om dat overkoepelende doel te bereiken is onder meer een passend, toekomstbestendig voorzieningenaanbod in elk van de elf dorpen nodig. Voor de meeste voorzieningen zijn fysieke accommodaties nodig in het dorp. Alle elf dorpen hebben nu plek voor ontmoeting, primair onderwijs en sport. Sommige dorpen hebben meer voorzieningen en accommodaties. Maar de wereld verandert, waardoor ook in deze gemeente keuzes gemaakt moeten worden om het voorzieningenniveau in toekomstbestendige accommodaties zo goed mogelijk, op een passende manier, te behouden in de dorpen. De draagkracht van de Mienskip is hier belangrijk maar ook wetten, trends en een bezuinigingstaak hebben daar invloed op.

Te berikken effekt

Het doel van dit nieuwe accommodatiebeleid is om een kader te bieden voor het maken van keuzes en daarna het maken van afspraken op uitvoeringsniveau. In dit kader worden de volgende vragen behandeld:

- Waar staan we op dit moment binnen onze gemeente? En wat komt er op ons af?
- Waar ontstaan knelpunten, waar ontstaan kansen?
- In welke vorm, of langs welk scenario, is het voorzieningenaanbod het best houdbaar voor de toekomst? En waar is draagvlak voor?

Argumenten

De notitie is opgebouwd uit verschillende onderdelen als eerste de inleiding en inventarisatie daarna het beleidskader en gemeente-brede aanbevelingen en ten slotte per thema aanbevelingen. Voor zover geadviseerd wordt de aanbevelingen over te nemen worden deze in dit advies niet nader toegelicht; er staat een uitgebreide toelichting in het rapport. Als geadviseerd wordt de aanbevelingen niet of slechts gedeeltelijk over te nemen wordt een nadere toelichting gegeven (cursief gedrukt) in dit advies.

De laatste drie onderdelen van het rapport hier (kort) toegelicht:

Inventarisatie

De inventarisatie bestaat uit de volgende onderdelen:

Bestaande kaders; het accommodatiebeleid heeft relatie met een aantal kaders die thema-overstijgend binnen de gemeente of regionaal vastgesteld zijn. De belangrijkste zijn: Atlas van Noordoost Fryslân; Structuurvisie 2013; Coalitieprogramma 2014-2018 en de bezuinigingstaakstelling.

Trends; in het accommodatiebeleid worden enkele maatschappelijke ontwikkelingen geschetst, die weliswaar deels landelijk zichtbaar zijn, maar die het gebruik van accommodaties in de dorpen merkbaar raken. Het rapport gaat in op de vergrijzing en ontgroening en de veranderende rolverdeling tussen partijen.

Nulmeting accommodaties; de gemeente Achtkarspelen heeft circa 100 accommodaties (de speelterreinen daargelaten) verdeeld over de elf dorpen. Aan de hand van een nulmeting is bekeken hoe het vastgoed en gebruik van de verschillende gemeentelijke accommodaties er nu voor staat.

Nulmeting financieel; alle accommodatie-gebonden uitgaven, inkomsten en boekwaarden zijn op een rij gezet. Per thema zijn op basis van de begroting van de gemeente voor 2016 de kosten en baten in beeld gebracht. Per thema is de huidige (financiële) situatie in kaart gebrachte en de reeds gemaakte keuzes beschreven. Daarnaast is aangegeven welke sturingsmogelijkheden de gemeente financieel heeft.

Dorpsbijeenkomsten; in alle 11 dorpen is een dorpsbijeenkomst gehouden. Hiervoor zijn zo veel mogelijk partijen en verenigingen die betrokken zijn bij een maatschappelijke accommodatie van de gemeente uitgenodigd. Voorafgaand aan de dorpsbijeenkomsten hebben gesprekken plaats gevonden met dorps overstijgende partijen, zoals de onderwijsbesturen en Tiko.

Beleidskader en gemeente-brede aanbevelingen

In dit onderdeel staan adviezen met betrekking tot beleidskeuzes voor het accommodatiebeleid, zonder uitgebreid in te gaan op thema's of dorpen. Dit onderdeel bestaat uit zeven richtinggevende beleidsopvattingen en vier gemeente-brede aanbevelingen.

Zeven richtinggevende beleidsopvattingen

De aanbevelingen die voorgesteld worden in het accommodatiebeleid, komen deels voort uit praktische overwegingen, maar sluiten altijd aan bij een reeks beleidsopvattingen van principiële aard. Deze opvattingen bieden houvast om keuzes te maken, nu en in de komende jaren. Ze luiden als volgt:

1. Het behoud van onderwijs, sport en ontmoeting in de elf dorpen blijft het uitgangspunt
2. De gemeente draagt financieel bij aan benodigde accommodaties als middel van voorzieningen, niet aan het beheer van de voorziening zelf.

3. De Mienskip krijgt meer verantwoordelijkheid en ruimte om keuzes te maken in accommodaties.
4. Samenwerkingsmogelijkheden worden altijd serieus onderzocht en overwogen
5. De gemeente draagt financieel redelijk bij in accommodaties en wil waar mogelijk haar kosten dekken
6. De gemeente helpt mee bij het vergroten van de toekomstbestendigheid
7. Ruimtebehoefte: eerst bestaande accommodaties optimaal benutten
8. Keuzes voor investeringen worden zowel met oog voor de korte als lange termijn gemaakt

Gemeente-brede aanbevelingen

Een aantal aanbevelingen gelden gemeente-breed en raken alle thema's. Hierbij hebben aanbeveling 1 en 2 voornamelijk invloed op het optimaliseren van de accommodaties en aanbeveling 3 en 4 zijn van toepassing op de interne organisatie.

1. Stimuleren verduurzaming maatschappelijke accommodaties. De gemeente kan langs verschillende wegen bijdragen:
 - Aanpassen verordening in relatie tot gemeentegarantie: maakt het investeren in duurzaamheids-maatregelen beter bereikbaar.
 - Stimuleren van het oprichten van een coöperatie in het dorp of van verenigingen:
2. Stimuleren van de verbetering van de bezettingsgraad via een accommodatiewebsite. Een betere bezettingsgraad zorgt voor een betere exploitatie van de accommodatie. Hierdoor kunnen meer voorzieningen behouden blijven binnen dorpen. Dit komt ten goede aan de leefbaarheid van de dorpen.

Er is tot op heden verschillend gereageerd op dit idee. Vooral in de grotere dorpen zou dit een meerwaarde kunnen zijn. Dit initiatief moet echter wel gedragen worden door de verschillende partijen (eigenaren van de accommodaties). Voorgesteld wordt om als gemeente het initiatief te nemen de betrokken partijen uit te nodigen en de mogelijkheden aan te geven. Daarna moet gekeken worden of er voldoende draagvlak is voor dit initiatief. De gemeente brengt de partijen bij elkaar maar de partijen moeten dit idee uiteindelijk zelf omarmen en oppakken.
3. Subsidiestromen inzichtelijker maken.

Het is wenselijk om complex en verwerven huisvestingscomponenten in subsidiestromen inzichtelijker te maken. De basis hiervoor is de vastgestelde subsidieverordening.
4. Kennis en gebruik accommodaties op orde houden en het beleid evalueren.

De structuur waarmee het accommodatiebeleid is opgesteld moet behouden blijven en een structurele plek in de organisatie krijgen. De inventarisatie van de gemeentelijke accommodaties is een onderlegger en moet bijgehouden worden zodat die actueel blijft. Het beste is om de inventarisatie onder te brengen en te verwerken in bestaande systemen.

Naast het actueel houden van de inventarisatie vraagt het accommodatiebeleid ook om een evaluatie om te kijken of de uitgangspunten, beleidsopvattingen en aanbevelingen nog steeds van toepassing en waarde zijn. Een herijking zal op zijn laatst in 2020 moeten plaats vinden.

Per thema

Als uitwerking van het beleidskader (hoofdstuk 3) wordt er in hoofdstuk 4 per thema (onderwijs, kindvoorzieningen, binnensport, buitensport, speeltuinen, sociale accommodaties en culturele accommodaties) de volgende punten beschreven:

- Wettelijk kader: welke verantwoordelijkheden heeft de gemeente?
- Beleid gemeente Achtkarspelen: welk beleid voert de gemeente?
- Wat zien we vanuit de nulmeting, het financiële overzicht en de dorpsbijeenkomsten?
- Wat zijn de aanbevelingen?

De aanbevelingen worden per thema hieronder benoemd en ook hier wordt, als geadviseerd wordt de aanbevelingen niet of slechts gedeeltelijk over te nemen wordt, een nadere toelichting gegeven (cursief gedrukt) in dit advies.

Onderwijs

- Stimuleren samenwerkingsscholen (onder 1 dak)

Het aantal leerlingen loopt terug, waardoor leegstand in delen van gebouwen ontstaat of scholen rond de grens van 80 leerlingen komen. Als kansen zich voordoen, zetten we in op samenwerking, zowel organisatorisch als het gezamenlijk delen van een accommodatie. Dat kan verder gaan dan meer scholen onder één dak. Naast stimuleren vraagt dit ook om inzet van de gemeente om de kansen wat betreft samenwerkingsscholen te realiseren.

Om een doorgaande leerlijn te creëren is het van belang om ook de peuterspeelzaal en kinderopvang hierin te betrekken, met het oog op kindzorgcentra ook zorgfuncties zoals het consultatiebureau en het centrum voor jeugd en gezin.

Met het teruglopend aantal leerlingen dient de discussie zich aan over schaal, kwaliteit en betaalbaarheid. Waar kansen zich voordoen ondersteunen we de samenwerking.

De beleidsrichting; 'slim combineren' van accommodaties en (door)ontwikkelen van de doorgaande leerlijn én zorglijn.

- Afstoten van leegstaande schoolgebouwen

Een aantal panden, of delen van panden, staat leeg of kan de komende jaren zijn functie verliezen (zoals een aantal schoolgebouwen). Afstoten van vastgoed gaat verpaupering tegen en kan tot een directe daling van de kapitaallasten leiden als de vrijgevallen accommodatie of de grond wordt verkocht. Kanttekening bij de grondopbrengsten is dat deze locaties vaak in beeld zijn voor woningbouw, terwijl de woningbehoefte beperkt kan zijn in sommige dorpen.

Naast afstoten van leegstaande schoolgebouwen is herbestemmen ook een mogelijkheid die serieus overwogen moet worden.

Kindvoorzieningen

- Inzet op integrale kindcentra

Samenwerking tussen peuterspeelzalen en basisscholen kan zorgen voor lagere huren en optimaal gebruik. Wanneer er één school in het dorp zit is een ruimte in de school een goede optie. Wanneer een dorp meerdere scholen heeft en de peuterspeelzaal aan één van deze scholen gekoppeld wordt, kan dit voor ouders het gevoel geven dat de peuterspeelzaal onvoldoende algemeen toegankelijk is. Hiermee moet rekening worden gehouden.

Slim combineren en samenwerking kan naast een exploitatievoordeel ook inhoudelijke meerwaarde opleveren. Waar kansen zich voordoen ondersteunen we de samenwerking. Concrete situaties worden integraal benaderd en afgewogen.

- Waar mogelijk afstoten vastgoed aan de stichting

Het afstoten van vastgoed betekent een daling van de kapitaallasten. Het pand van Tiko (kinderopvang) in Buitenpost zit vast aan een pand van de gemeente (peuterspeelzaal). Het gedeelte waar de kinderopvang is gevestigd is in bezit van Tiko, het andere deel huurt Tiko van de gemeente.

Dit moet per geval bekeken worden; waar liggen mogelijkheden en wat levert voor de gemeente de meeste financiële voordelen op. In 2017 is al een bedrag ingeboekt aan extra huurinkomsten.

Binnensport

- Jaarlijks kennisuitwisseling sportverenigingen

Een jaarlijks gesprek met de (binnen)sportverenigingen in de gemeente Achtkarspelen biedt de kans om onderlinge kennis en tips uit te wisselen. Ook kunnen slimme combinaties naar voren komen. Vanuit de gemeente is het een manier om de verenigingen op de hoogte brengen over financieringsmogelijkheden en regelingen vanuit bijvoorbeeld het jeugdsportfonds.

- Bij mutatie inzet op bezuiniging beheer of privatiseren

Op het moment van vertrek van een huidige beheerder zijn twee maatregelen denkbaar: privatiseren van de gymzaal of de beheertaken onderbrengen bij bijvoorbeeld de uitbater van het dorpshuis of vrijwilligers uit het dorp. Dit vraagt om goede afspraken, aangezien het risico voor gemeente groter wordt om de veiligheid en aansprakelijkheid te waarborgen.

De ervaring in andere gemeenten leert dat het ten koste kan gaan van de kwaliteit door bijvoorbeeld gladde vloeren en rommel in de zaal. De gemeente is in gesprek met twee dorpen over dit onderwerp. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met het sportbesluit t.a.v. BTW compensatie en de druk op vrijwilligers.

Uitgangspunt blijft zo veel mogelijk beheer onderbrengen bij een vereniging of stichting. In Augustinusga en Twijzel vinden nu pilotprojecten plaats.

- Onderscheid in huuropbrengsten overdag en avond

Door onderscheid te maken in huuropbrengsten voor overdag en in de avond is een optimaler bezettingsschema te creëren, met meer opbrengsten. Een huurverhoging van 20% voor de avonduren en huurverlaging van 10% overdag biedt meer inkomsten van de vaak gewilde avonduren. Daarnaast is het hierdoor financieel aantrekkelijk om overdag gebruik te maken van de accommodaties. Dit kan zorgen voor een betere bezetting en meer (nieuwe) gebruikers. Kanttekening hierbij is dat gymzalen en sporthallen al volle bezettingsschema's kennen, hierdoor is de kans groot dat er niet heel veel schuifmogelijkheden zijn. Voor de jeugd moet rekening worden gehouden dat zij niet laat op de avond kunnen sporten.

Deze aanbeveling lijkt in de praktijk niet erg realistisch. Sportverenigingen kunnen vaak niet uitwijken naar minder courante uren omdat er veel gewerkt wordt met vrijwilligers (bijvoorbeeld trainers) die overdag niet beschikbaar zijn.

- Verhogen huren binnensportaccommodaties

Voor 2017 is een huurverhoging van 15% op gymzalen en sporthallen ingeboekt, die deels gecompenseerd is door alternatieve besparingen. Voorstel is om de al ingeboekte huurverhoging te verhogen naar marktconformere huurprijzen.

Er wordt geadviseerd deze aanbeveling (verhogen tot marktconforme of kostendekkende huren) niet over te nemen. De extra huurverhoging moet vaak doorberekend worden in het ledengeld. Dit strookt niet met de gedachte dat sport voor iedereen beschikbaar moet zijn om beweging te stimuleren. Een gefaseerde verhoging van de huren met 15% lijkt wel haalbaar en acceptabel en is inmiddels opgenomen in de programmabegroting 2017.

Buitensport

- Jaarlijks kennisuitwisseling sportverenigingen

Een jaarlijks gesprek met de (buiten)sportverenigingen binnen de gemeente biedt kans om onderlinge kennis en tips uit te wisselen. Ook kunnen slimme combinaties naar voren komen. Vanuit de gemeente is het een moment om de verenigingen op de hoogte te brengen over financieringsmogelijkheden en regelingen vanuit bijvoorbeeld het jeugdsportfonds.

- 'Sportdorp' in de (kleinere) dorpen

In een aantal (kleinere) dorpen ziet men de noodzaak tot brede samenwerking. Het sportdorp Augustinusga is hier een goed voorbeeld van. De uitwerking van de inventarisatie en beleidsopvattingen in een duidelijke visie per dorp kan bijdragen aan bredere samenwerking. *De uitwerking van de inventarisatie en beleidsopvattingen in een duidelijke visie per dorp kan bijdragen aan bredere samenwerking. Het is een must om het concept sportdorp uit te gaan voeren (het concept sportdorp is een landelijk concept wat een samenwerkingsverband behelst van sportverenigingen en andere lokale partijen in een wijk of dorpskern met als doel zoveel mogelijk inwoners vanuit hun eigen behoefte meer en vaker te laten sporten en daarmee de leefbaarheid in een dorp te vergroten).*

- Eén bedrag voor renovatie kleedaccommodaties per dorp

De noodzaak om samenwerking tussen meerdere voetbalverenigingen of de korfbal- én voetbalvereniging op te zoeken in het gebruik van de kleedaccommodaties lijkt niet aanwezig. In plaats van het bedrag aan groot onderhoud van de kleedaccommodaties per vereniging beschikbaar te stellen stimuleren we samenwerking door per dorp met één bedrag voor kleedaccommodaties te komen. In Buitenpost, Surhuisterveen, Harkema, Twijzel, Gerkesklooster-Stroobos is het een reële optie dat voetbal- en korfbalverenigingen de verdere samenwerking gaan opzoeken.

De kleedaccommodaties in het dorp zijn van verschillende bouwjaren. Het is niet reëel dit samen te vatten naar 1 bedrag per dorp omdat deze op verschillende tijden aan renovatie toe zijn en op verschillende plaatsen in het dorp gebouwd zijn. Indien er kansen liggen voor samenwerking, en hiermee een besparing kan worden gerealiseerd, wordt wel serieus gekeken naar de mogelijkheden om eventuele investeringen naar voren te halen.

- Verlagen bijdrage groot onderhoud kleedaccommodaties

De financiële bijdrage van de gemeente aan de voetbal-, tennis en korfbalverenigingen voor het opknappen van kleedaccommodaties bestaat uit 50% na aftrek van zelfwerkzaamheid. Voorstel is om de bijdrage van de gemeente te verlagen.

Verlaging van de gemeentelijke bijdrage heeft een grote impact op het verenigingsleven en een levert maar een minimale bezuiniging op. Daarom wordt dit voorstel niet overgenomen.

- Alleen investeren in benodigde velden

Gemeente draagt alleen zorg voor benodigde velden en stoot de rest af. Verenigingen hebben zelf de keuze om veld wel te behouden en zelf het onderhoud te verzorgen.

Deze aanbeveling kan worden overgenomen. Wel moet er opnieuw bekeken worden welke velden de verenigingen nodig hebben. Het huidige onderzoek is uit 2013.

- Verhogen huren sportcomplexen

Een aantal dorpen in de gemeente heeft een kunstgrasveld. De aanleg van een kunstgrasveld vraagt om een hogere investering, maar een kunstgrasveld vraagt daarentegen om minder onderhoud. Om het verschil in kwaliteit en onderhoudskosten tussen een kunstgrasveld en natuurgrasvelden aan te geven stellen we een huurverhoging in voor de kunstgrasvelden. Voor de huur van een kunstgrasveld geldt een huur die driemaal zo hoog is als een natuurgrasveld. Daarnaast is het mogelijk om de huur van alle sportcomplexen te verhogen. Hierbij dient wel rekening gehouden te worden met het feit dat er al meer aanspraak op de zelfwerkzaamheid van verenigingen wordt gedaan (pilot onderhoud velden).

Er wordt geadviseerd deze aanbeveling slechts gedeeltelijk over te nemen. De extra huurverhoging moet vaak doorberekend worden in het ledengeld. Dit strookt niet met de gedachte dat sport voor iedereen beschikbaar moet zijn om beweging te stimuleren. Daarnaast wordt er steeds meer een beroep gedaan op de vrijwilligers om zich meer in te zetten voor bijvoorbeeld beheer en onderhoud. Gefaseerde verhoging van de huur van de kunstgrasvelden lijkt wel redelijk. Deze velden vragen minder onderhoud, grotere investeringen en een kortere afschrijvingstermijn. Door in overleg te treden met de betreffende verenigingen moet gekeken worden wat hier redelijk is en op welke termijn.

- Aanspraak op verenigingen onderhoud parkeerterreinen sportcomplexen.

Voor de parkeerterreinen bij sportcomplexen draagt de gemeente zorg. Net zoals bij het onderhoud van de velden, kan ook voor het onderhoud van de parkeerterreinen gaan gelden dat gemeente zorgt voor de materialen en verenigingen het onderhoud uitvoeren.

Om verschillende redenen is deze aanbeveling lastig uit te voeren. Vaak zijn er meerdere gebruikers van een parkeerterrein en wordt het terrein ook gebruikt voor evenementen. Als het onderhoud gedaan wordt door verenigingen zal het het openbaar karakter verliezen anders blijft de gemeente verantwoordelijk. Bij herstraten of bij de aanleg van een nieuw parkeerterrein zal (uiteraard in overleg met de verenigingen) een beroep gedaan worden op zelfredzaamheid. Per geval moet bekeken worden of dit een optie is en wat de voordelen voor beide partijen zijn; het onderhoud blijft voor de gemeente. Dagelijks onderhoud (opruimen schoonhouden etc.) zou wel eenvoudig door de verenigingen gedaan kunnen worden maar leidt niet direct tot een besparing.

Speeltuinen

- Kwaliteit boven kwantiteit

Het onderhoud en het voldoen aan de veiligheidsnorm vergt veel inzet en kosten. Door ervoor te kiezen de kwaliteit van de plekken op peil te houden binnen het bestaande of een lager budget, betekent dat minder speelplekken in stand gehouden kunnen worden. Dus, afgeschreven speeltoestellen worden niet allemaal vernieuwd. Per dorp is minstens één goed speelterrein beschikbaar. We kiezen voor één (of in grote dorpen enkele) goed speelterrein in plaats van velen. Dat leidt bovendien tot meer ontmoeting bij overgebleven toestellen, en tot besparing in materiaal, onderhoud en inzet van personeel.

Er zijn nu 65 speelterreinen/locaties in de gemeente. In de kadernota 2017 is voorgesteld om het aantal speelterreinen terug te brengen tot ongeveer 30 en daardoor € 20.000 structureel te besparen. Bij de behandeling van de kadernota is een motie aangenomen om op voorhand geen besparing in te boeken. Het idee is om eerst te overleggen met de buurtverenigingen over het gebruik van de speelterreinen en vervolgens te bekijken of er besparingsmogelijkheden liggen.

Sociale accommodaties

- Subsidies beheerders sociaal-culturele accommodaties afbouwen

De beheerders van 't Koartling in Buitenpost en het Clubhuis in Harkema worden betaald uit gemeentelijke subsidies. In het verleden is gesproken over het afbouwen van deze subsidie, hier zijn nog geen afspraken over. Bij deze maatregel moet rekening gehouden worden met de verplichtingen ten opzichte van Werkpro; de arbeidsrechtelijke- en juridische consequenties van het beëindigen van verplichtingen richting de beheerders; de herplaatsingsmogelijkheden van de beheerders (o.a. gelet op de leeftijd en situatie arbeidsmarkt); de verantwoordelijkheid voor de financiering van transitievergoedingen bij het beëindigen van verplichtingen; de hoogte van transitievergoedingen; mogelijke gevolgen van overgang van onderneming en de gevolgen voor Clubhuis Harkema en It Koartling wanneer de beheerstaken worden overgedragen aan vrijwilligers.

Onlangs is besloten tot een voortzetting van de subsidiëring aan Werkpro met maximaal één jaar, en daarmee van de contracten van de beheerders, zodat in 2017 het accommodatiebeleid kan worden vastgesteld door de raad en met Werkpro afspraken kunnen worden gemaakt t.a.v. de beëindiging van de contracten met de beheerders. Als er besloten wordt de subsidies beheerders sociaal-culturele accommodaties af te bouwen moet er gekeken worden naar transitievergoedingen, eventueel aanbieden van alternatief werk en redelijkheid.

- Herziening leeftijdsgroep jeugdhonk vanuit behoefte uit het dorp

Het animo voor een jeugdhonk loopt af. Een aantal jeugdhonken heeft een hogere bezetting nodig om toekomstbestendig te blijven. Een gesprek met de jeugd over de inrichting van het jeugdhonk kan bijdragen aan een beter gebruik. Om het gebruik te stimuleren kan de inzet op de groep 12- tot 16-jarigen kans van slagen hebben. Oudere jongeren kiezen vaak voor een plek met minder toezicht; dit vraagt om een andere oplossing.

- Jeugdhonk overdragen aan de Mienskip

Indien het richten op jongeren niet zijn vruchten afwerpt kan het jeugdhonk overgedragen worden aan het dorp. Voor deze accommodatie kan een nieuwe functie, eventueel tijdelijk, worden gezocht binnen het dorp. Wanneer de locaties aan een dorps huis zit, kan dit de oplossing zijn voor ruimtegebrek voor opslag. De gemeente heeft dan na overdracht geen bemoeienis meer met het jeugdhonk.

- Verlagen bijdragen onderhoud sociale accommodaties

De gemeente draagt voor 75% (na zelfwerkzaamheid) bij aan het groot onderhoud van de welzijnsaccommodaties. De organisaties besluiten zelf hoe te investeren: veel zelf doen en hierdoor meer kunnen bewerkstelligen óf het groot onderhoud uitbesteden. Voorstel is om de bijdrage van de gemeente te verlagen.

Door deze maatregel wordt er op lange termijn slechtst een minimale besparing gerealiseerd. Voor de dorpen heeft dit echter grote gevolgen. Daarom wordt geadviseerd deze aanbeveling niet over te nemen. (Op lange termijn, na 15 jaar, levert dit een gemiddelde bezuiniging van € 8.000 per jaar op kapitaallasten).

- Herziening afspraken met nieuw stichtingsbestuur MFC Surhuisterveen

Er is een nieuw bestuur en personele bezetting voor het MFC Surhuisterveen. Beide partijen zijn in gesprek over de manier waarop met inkomsten en uitgaven wordt omgegaan (zoals: huurinkomsten, groot onderhoud). Nieuwe afspraken hierover worden vastgelegd en bekrachtigd door het college of Raad. Mogelijk leidt dit tot een hogere afdracht van inkomsten aan de gemeente.

Het is nog erg onduidelijk wat deze nieuwe afspraken op kunnen leveren en wat de mogelijke consequenties zijn van de nieuwe afspraken. Het advies is om deze aanbeveling over te nemen met de nuance dat hier onderzoek naar gedaan moet worden.

Culturele accommodaties

- Eén bibliotheek in plaats van twee bibliotheken in de gemeente Achtkarspelen

Zoals ook aangeven in de regiovisie voor bibliotheken in Noordoost Fryslân (2012) is een scenario dat de bibliotheek in Buitenpost sluit denkbaar. Hiermee blijft het spreidingsplan in tact. Wanneer een bibliotheek sluit is deze te vervangen door kleine uitleencollecties in scholen en peuterspeelzalen.

Er wordt geadviseerd deze aanbeveling niet over te nemen. De bibliotheek in Buitenpost heeft een regiofunctie en sluiting van deze vestiging heeft veel nadelen.

Ook kent de gemeente een relatief groot aantal laaggeletterden. Het sluiten van een bibliotheek zal hier een negatieve uitwerking op hebben. (De besparingen van de sluiting van een bibliotheek zal in eerste instantie ten goede komen aan de regio en niet alleen aan de gemeente. Zo levert bijvoorbeeld bij de sluiting van de bibliotheek in Buitenpost de gemeente 'slechts' €25.000 op omdat de werkelijke besparing over de gehele regio verdeeld moet worden)

Wat zijn de risico's?

De risico's worden beschreven bij de diverse aanbevelingen.

Financiën

In het jaar 2013-2014 is een stelpost in de begroting opgenomen van € 225.000,- voor het accommodatiebeleid. In de afgelopen jaren is gebleken dat de invulling van die taakstelling lastig is. Door KAW is kritisch naar de taakstelling gekeken en is geconcludeerd dat deze zonder rigoureuze maatregelen niet haalbaar is (zie bijlage van KAW conclusie m.b.t. bezuinigingsdoelstelling). Omdat een aantal aanbevelingen van KAW niet haalbaar of wenselijk zijn, worden de mogelijkheden om op het accommodatiebeleid te bezuinigen nog verder beperkt. De bezuinigingstaakstelling van €225.000,- wordt daardoor niet behaald.

Bij het berekenen van de omvang van de onderstaande besparingen is geen rekening gehouden met het eenmalige resultaat op de verkoop van accommodaties. De taxatierapporten van de accommodaties moeten nog opgeleverd worden en een reële waarde van de panden en winst kunnen daardoor nog niet ingeschat worden. Daarnaast gaan we in het onderstaande overzicht uit van structurele besparingen. Op dit moment wordt er nog onderhandeld over de verkoop van Claercamp en voor 2018 worden de verkopen van voormalige scholen in Boelenslaan, Augustinusga en de voormalige peuterspeelzaal in Gerkesklooster en het gymnastieklokaal in Kootstertille verwacht. Als er eenmalige voordelen behaald worden op het verkopen van accommodaties, komen deze ten gunste van de algemene reserve.

Omdat een aantal aanbevelingen om de taakstelling in te vullen niet wenselijk of haalbaar geacht worden, wordt er een beleidsmatige keuze gemaakt niet alle aanbevelingen over te nemen. Onderstaand overzicht laat zien wat hier de financiële gevolgen van zijn en dat dit een negatief effect heeft op het saldo in 2017. Dit negatieve effect kan echter alleen opgevangen worden door verdergaande maatregelen. Voor de niet te realiseren taakstelling per 2018 moet in de kadernota 2018 een oplossing gevonden worden.

Ried : 6 april 2017
Punt : 5
Side : 10

Besparingen accommodatiebeleid

Vanaf jaar	Voorgestelde aanbeveling	Besparing	Toelichting
<u>2017</u>	Sloop of afstoten leegstaande (delen van) panden	€ 5.000	Afstoten van school Gerkesklooster
	Verhoging commerciële huren kinderopvanglocaties	€ 9.566	Nieuwe huur: €35.820 Oude huur: € 26.254
	<i>Besparing per 2017</i>	€ 14.566	
<u>2018</u>	Sloop of afstoten leegstaande (delen van) panden	€ 15.000	Besparing kapitaalslasten
	Subsidies beheerders afbouwen (Clubhuis/ it Koartling)	€ 40.000	Indusief afbouwregeling
	Stopzetten onderhoud overmatige velden	€ 15.000	Onderzoek wordt nog uitgevoerd
	Verhoging commerciële huren kinderopvanglocaties	€ 9.566	Nieuwe huur: €35.820 Oude huur: € 26.254
	Herziening afspraken stichtingsbestuur MFC Surhuisterveen (gedeeltelijk)	pm	
	Verhoging huren kunstgrasvelden	pm	
	<i>Structurele besparing per 2018</i>	€ 79.566	
<u>2019</u>	Sloop of afstoten leegstaande (delen van) panden	€ 15.000	Besparing kapitaalslasten
	Subsidies beheerders afbouwen (Clubhuis/ it Koartling)	€ 80.000	€40.000 in 2018, €80.000 2019
	Stopzetten onderhoud overmatige velden	€ 15.000	Onderzoek wordt nog uitgevoerd
	Verhoging commerciële huren kinderopvanglocaties	€ 9.566	Nieuwe huur: €35.820 Oude huur: € 26.254
	Herziening afspraken stichtingsbestuur MFC Surhuisterveen (gedeeltelijk)	pm	
	Verhoging huren kunstgrasvelden	pm	
	<i>Structurele besparing per 2019</i>	€ 119.566	
	Begrote besparing	€ 225.000	
	Te realiseren 2017	€ 14.566	
	Niet realiseren 2017	€ 210.434	
	Te realiseren 2018	€ 79.566	
	Niet realiseren 2018	€ 145.434	
	Te realiseren 2019	€ 119.566	
	Niet realiseren 2019	€ 105.434	

Relatie met andere afdelingen

Het accommodatiebeleid is tot stand gekomen in samenwerking met de verschillende beleidsafdelingen binnen de gemeente.

Vervolg

In het voortraject is het beleid al teruggekoppeld richting de dorpen. Er is voor gekozen het rapport destijds niet 'vrij' te geven omdat in het rapport een aantal maatregelen staan die hoogstwaarschijnlijk niet overgenomen worden. Het delen van het rapport zonder de mening van het college daar bij aan te geven zou onnodige onrust veroorzaakt hebben. De betrokken verenigingen en organisaties zijn inmiddels op de hoogte gesteld van het rapport van KAW en het standpunt van het college. Voor vragen of opmerkingen wordt er op 6 februari een inloopbijeenkomst georganiseerd.

Toekomst

In de beleidsnotitie bestaat uit zeven richtinggevende beleidsopvattingen, een aantal gemeente brede aanbevelingen en aanbevelingen die van toepassing zijn op de verschillende thema's. Voor de gemeente-brede aanbevelingen (stimuleren verduurzaming maatschappelijke accommodaties; stimuleren van de verbetering van de bezettingsgraad via een accommodatiewebsite; subsidiestromen inzichtelijker en kennis en gebruik accommodaties op orde houden en het beleid evalueren) wordt in 2017 een plan van aanpak gemaakt en verder uitgevoerd.

Aan de zeven richtinggevende beleidsopvattingen en aanbevelingen die van toepassing zijn op de verschillende thema's wordt verder vorm gegeven en verwerkt in diverse beleidsnotities. Ook worden deze opvattingen en aanbevelingen meegenomen in het traject van de dorpsfoto's; op deze manier wordt er duidelijker inzichtelijk gemaakt wat de diverse beleidsopvattingen en aanbevelingen in de praktijk betekenen voor de verschillende dorpen.

Buitenpost, 17 maart 2017

het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,

secretaris, burgemeester,

mr. drs. E.H.C. van der Laan G. Gerbrandy

Riedsbeslút

De raad van de gemeente Achtkarspelen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 17 maart 2017
punt nr.: 5;

Beslút:

1. Kennis te nemen van de inventarisatie van het accommodatiebeleid.
2. De zeven richtinggevende beleidsopvattingen te onderschrijven;
3. De gemeente-brede aanbevelingen grotendeels over te nemen te weten:
 - a. Stimuleren verduurzaming maatschappelijke accommodaties;
 - b. Stimuleren van de verbetering van de bezettingsgraad via een accommodatiewebsite; *Voorgesteld wordt om als gemeente het initiatief te nemen de betrokken partijen uit te nodigen en de mogelijkheden aan te geven. Daarna moet gekeken worden of er voldoende draagvlak is voor dit initiatief. De gemeente brengt te partijen bij elkaar maar de partijen moeten dit idee uiteindelijk zelf omarmen en oppakken.*
 - c. Subsidiestromen inzichtelijker maken
 - d. Kennis en gebruik accommodaties op orde houden en het beleid in 2020 evalueren.
4. Per thema de volgende aanbevelingen wel, niet of gedeeltelijk over te nemen:

	Aanbevelingen		
Thema	Over nemen	Gedeeltelijk overnemen	Niet overnemen
Onderwijs	Stimuleren samenwerkingsscholen (onder 1 dak)		
	Afstoten van leegstaande schoolgebouwen		
Kind-voorzieningen	Inzet op integrale kindcentra		
		Waar mogelijk afstoten vastgoed aan de stichting	
Binnensport	Jaarlijks kennisuitwisseling sportverenigingen		
	Bij mutatie inzet op bezuiniging beheer of privatiseren		
			Onderscheid in huuropbrengsten overdag en avond
			Verhogen huren binnensportaccommodaties
Buitensport	Jaarlijks kennisuitwisseling sportverenigingen		
		Sportdorp in de (kleinere) dorpen	

			Eén bedrag voor renovatie kleeedaccommodaties per dorp
			Verlagen bijdrage groot onderhoud kleeedaccommodaties
	Alleen investeren in benodigde velden		
		Verhogen huren sportcomplexen	
		Aanspraak op verenigingen onderhoud parkeerterreinen sportcomplexen.	
Speeltuinen		Kwaliteit boven kwantiteit	
Sociale accommodaties	Subsidies beheerders sociaal-culturele accommodaties afbouwen		
	Herziening leeftijdsgroep jeugdhonk vanuit behoefte uit het dorp		
	Jeugdhonk overdragen aan de Mienskip		
			Verlagen bijdragen onderhoud sociale accommodaties
		Herziening afspraken met nieuw stichtingsbestuur MFC Surhuisterveen	
Culturele accommodaties			Eén bibliotheek in plaats van twee bibliotheken in de gemeente Achtkarspelen

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Achtkarspelen van 6 april 2017.

De griffier,

De voorzitter,

mw. J. van Hoppe MPM

G. Gerbrandy